

OBČANSKÁ NAUKA – C1

Vyučující: Jana Vaňatová

e-mail: Jana.Vanatova@sousvodnany.cz

Milí studenti,

prosím o zapsání daných poznámek do sešitu a zhlédnutí videa k dané problematice. Dále níže zasílám otázky na které zpracujete odpovědi. Práce (vaše odpovědi na otázky) bude v rozsahu stránky A4, napsána v ruce do sešitu a následně vyfocena, zaslána na e-mail a mnou ohodnocena.

Pokud by se nešlo do školy ani po velikonočních prázdninách, zašlu další látku.

V případě jakýchkoliv dotazů jsem na e-mailu.

TÉMA: MULTIKULTURNÍ SOUŽITÍ

<https://www.youtube.com/watch?v=XAdkXENSTA0>

Multikulturní soužití – soužití lidí z různých částí světa na jiném území

Kultura = národa, člověka, společnosti, civilizace = historie, jazyk, víra, tradice, pravidla každodenního života (strava, odívání), umění, vzdělání, výchova

V multikulturním soužití mnohem naléhavěji vnímáme skutečnost, že všichni odněkud pocházíme, přinášíme si svou kulturní tradici.

Je důležité, aby se pro příslušníky minority i majority stalo samozřejmostí respektovat nejen práva, ale i povinnosti vyplývající ze zákonů země, jejímiž obyvateli jsou nebo se stali!

Xenofobie = strach z cizího, neznámého, nesnášenlivost k lidem z jiné země, nedostatek úcty k jejich tradicím, kultuře. V politické sféře: odpor proti imigraci. Projevy: rasismus, nacionalismus, antisemitismus

TÉMA: AKTUÁLNÍ PROBLÉMY SOUČASNOSTI, MIGRACE V MINULOSTI A DNES

- K tématu přečíst přiložený článek zaměřený na toto téma (na konci tohoto dokumentu).

ÚKOL: ODPOVĚDĚT NA TYTO OTÁZKY (rozsah A4, psané v ruce do sešitu, vyfocené, zasláné)

1. Jaký je v dnešním světě vztah náboženství a tolerance?
2. Uveď některé náboženské problémy dnešní doby na které si vzpomeneš.

3. Jsou homosexuálové diskriminováni? Jaký je vývoj v právech homosexuálů?
Jaký je tvůj názor?
4. Máme v ČR problémy se xenofobií?
5. Jaké jsou podle tebe aktuální problémy současnosti? (kromě koronaviru)
6. Jak probíhala migrace v minulosti?
7. Jaké byly v minulosti důvody proč lidé migrovali?
8. Co jsou to masmédiá a jak nás ovlivňují?

Migrace v globálním světě

Média i politici občas navozují dojem, že migrace je něčím novým. Není tomu tak – lidé se stěhovali vždy. S rostoucím počtem lidí dnes ale roste i počet těch, kteří se stěhují. Mění se i důvody, kvůli kterým lidé odcházejí ze svých domovů.

Stále postupující modernizace, která se projevuje např. informační revolucí, rostoucí intenzitou komunikace, zvyšováním dopravní propojenosti a snižováním cen dopravy, vznikem globálních médií, stejně jako růst trhu a celkový rozvoj, to vše přispívá k růstu intenzity migrace lidí. **Mezinárodní migrace tedy dnes není důsledkem nedostatku ekonomického rozvoje, ale rozvoje samého.**

Kdo a kde migruje?

Odhaduje se, že dnes žije mimo svoji vlast asi **150–180 milionů** z celkové počtu 6,671 miliard lidí na Zemi – tedy asi **2,5 % z celkové populace planety**. Asi polovina z těchto lidí žije v rozvinutých zemích, druhá polovina pak v rozvojových. Sedm nejbohatších zemí světa (Německo, Francie, Velká Británie, Itálie, Japonsko, Kanada a USA) má na svém území asi jednu třetinu ze všech migrantů a migrantek, v zemích západní Evropy pak na přelomu tisíciletí žila více než jedna osmina (přes 20 milionů lidí) z jejich celkové počtu. Většinu z těchto lidí tvoří **pracující**.

Formy pracovní migrace (mohou se překrývat nebo proměňovat): stěhování za účelem usazení, smluvní pracovní migrace (dočasná), migrace vysoce kvalifikovaných pracovníků/ic a neregulární (tzv. ilegální) migrace.

Proč se migruje?

Pokud mezinárodní migraci na celoplanetární úrovni velmi zjednodušíme, můžeme ji charakterizovat jako **pohyb lidí z chudého Jihu na bohatý Sever**. Hlavními příčinami tohoto stěhování jsou: hluboká nerovnost v globálním rozdělení bohatství, stejně jako časté rozdíly v míře demokracie a politické stabilitě zemí Severu a Jihu. Bohatý sever úspěšně šíří po celé planetě ideu volného trhu a s ní související hodnoty a kulturu, Jih je přijímá, a v souvislosti s tím se nerovnosti dále prohlubují a sílí migrace.

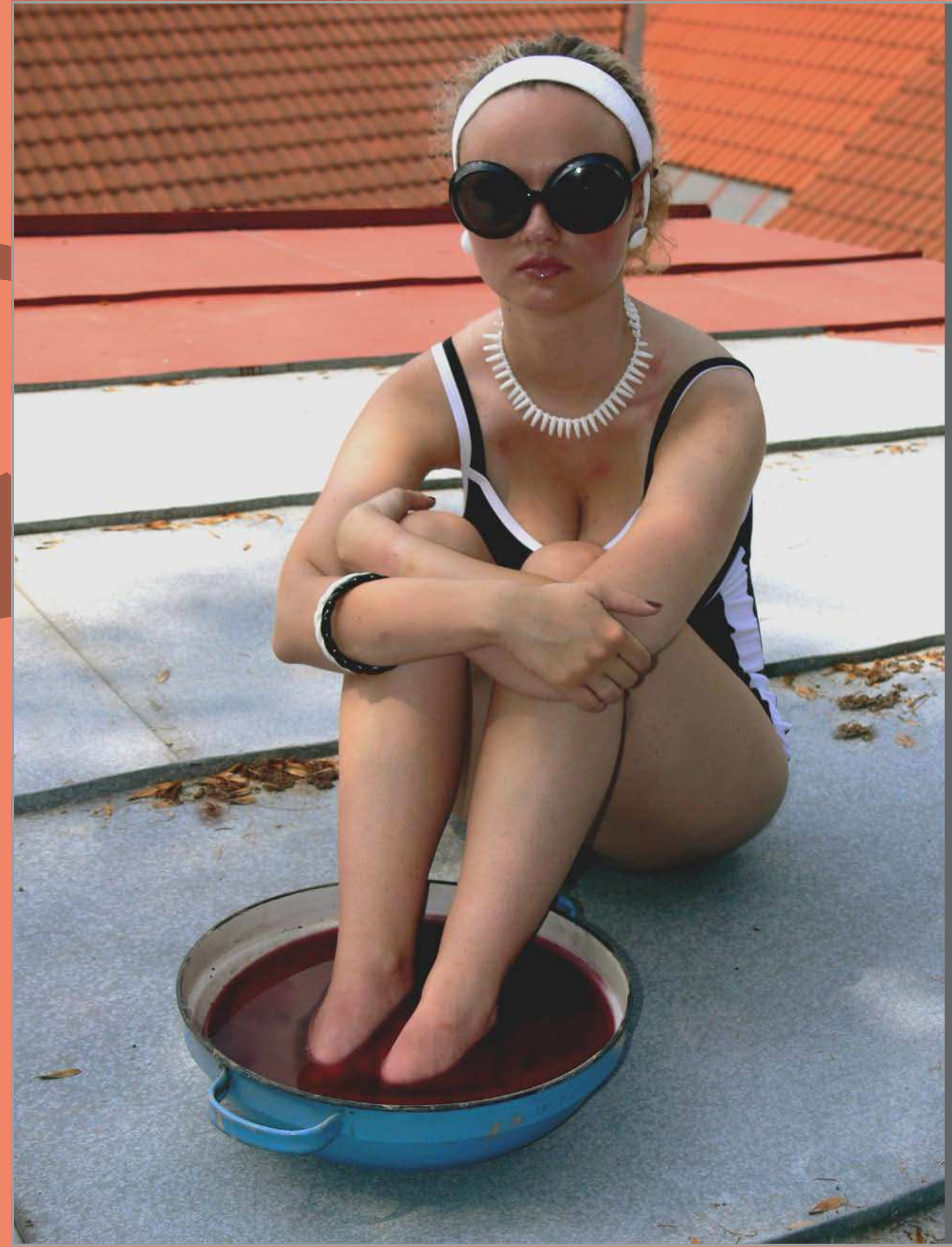
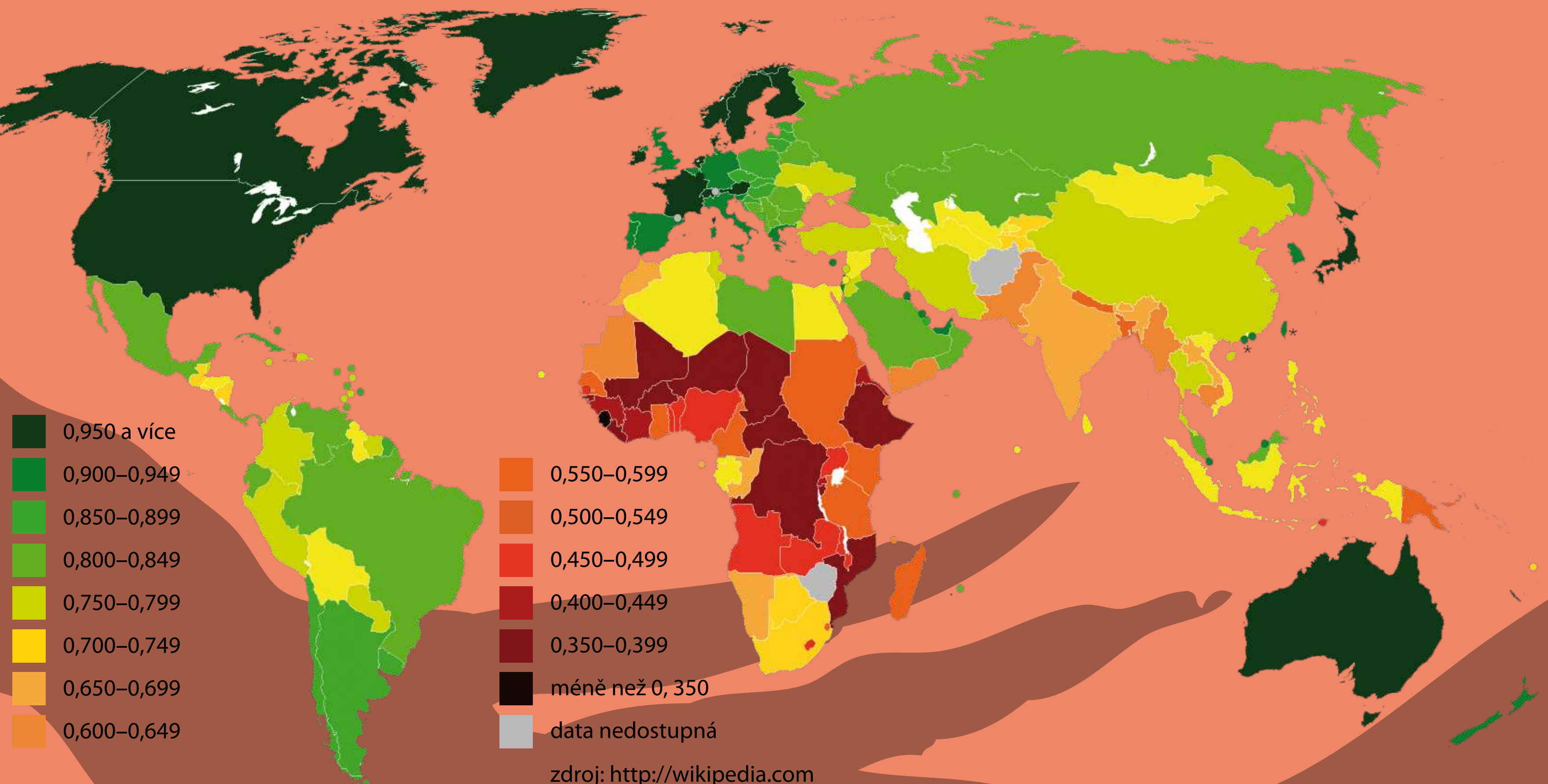
Ve skutečnosti se tempo růstu všech sociálních ukazatelů (zdraví obyvatel, vzdělání, životní úroveň atd. – viz např. statistiky OSN) **snižuje**. Co se stalo začátkem 90. let, že se sociální pokrok po celém světě zpomalil nebo dokonce zvrátil? Deregulace financí, privatizace poskytování sociálních služeb, které bylo dosud v rukou vlád, liberalizace mezinárodního obchodu, otevření národních ekonomik tokům kapitálů a investic. Jedním slovem: globalizace.

Tyto změny měly na rozvojové země tak silný dopad, že jej nedokáže zvrátit ani 100 miliard USD zahraniční pomoci, které poskytují ročně všechny země Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) nejchudším zemím světa. Tyto změny totiž ve výsledku vedly k dalšímu odsávání financí z chudých zemí.

Výsledkem je stále rostoucí tlak na migraci. Tzv. **„push“ faktory** (podmínky, které lidi vytlačují ze zemí původu), jako jsou chudoba, nezaměstnanost, válečné konflikty, diktatury, přelidnění, ničení životního prostředí spolu s lidskou touhou poznávat a objevovat nové a nepoznané, doplňují i tzv. **„pull“ faktory** (podmínky, které lidi do cílových zemí přitahují) – vysoká kvalita života, zaměstnání, bezpečí, vzdělání, sociální síť (např. příbuzní či známí, kteří v cílové zemi už žijí) a další.

Silné migrační tlaky vedou k vytváření stále **přísnějších migračních politik**, jejichž cílem je příliv migrantů a migrantek do cílových zemí řídit a omezovat. Proti silnému omezování migrace stojí jiní silní globální hráči – podniky a firmy vyspělých společností, jejichž touha po levné pracovní síle je neukojitelná.

Index lidského rozvoje (Human development index) OSN za rok 2008. Index je pokusem o vyjádření kvality lidského života, za pomoci porovnání údajů o chudobě, gramotnosti, vzdělání, střední délky života, porodnosti a dalších faktorů, který vypracovává Organizace spojených národů (OSN). Používá se pro měření potenciální sociální prosperity. Index se pohybuje v hodnotě 0 (nejnižší úroveň rozvoje) až 1 (nejvyšší úroveň rozvoje).

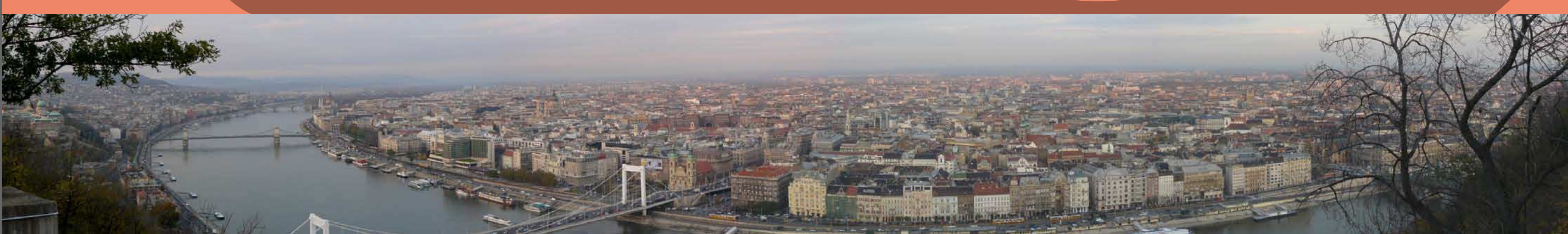

Ruku v ruce s ekonomickou globalizací se šíří konzumní kultura. Foto: Darina Hlínková, z cyklu Modelka. Fotografie ze Soutěže Multikultúri subjektívem: My a ony.

Některé negativní dopady globalizace na země třetího světa

Daňové úniky – podle zprávy Světové banky překračuje každý rok hranice rozvojových a přechodových zemí kolem 500–800 miliard USD pokoutních peněz – tedy 5–8 násobek rozvojové pomoci.

Zadluženost zemí třetího světa – díky rapidně narůstajícím úrokům se neustále zvyšuje. Např. chudé a politicky slabé arabské vlády se tak často musí rozhodnout buď pro respektování dohod o lidských právech, nebo pro plnění pokynů mezinárodních ekonomických institucí. Často raději porušují lidská práva a pak čelí stížnostem nebo v nejhorším případě mezinárodnímu šetření, než by přišly o miliony dolarů pomoci, pokud by odmítly obchodní a ekonomické dohody.

Je migrace problémem?

Právo migrovat je základním lidským právem. Obecně však migrace nabývá mnoha podob – může být vnitrostátní, nebo mezinárodní, nucená, nebo dobrovolná. Svoboda pohybu, jako základní lidské právo, je spolu s volnou výměnou myšlenek, zboží a hodnot vnímána jako předpoklad dalšího hospodářského, vědeckého a kulturního rozvoje.

Na světě roste počet úmluv, jejichž cílem je bránit lidská práva migrantů a migrantek, kteří/ktelé se často stávají obětí vykořisťování, zneužívání, pašování či obchodu s lidmi. V praxi však snaha realizovat tato opatření často naráží na nevělu, strach a xenofobní přístup přijímajících států, stejně jako na silný vliv skupin a zaměstnavatelů, kteří z mezinárodní migrace v současném pojetí velmi profitují.

Mnoho migrantek v ČR působí v potravinářském průmyslu.
Foto: Ludmila Pešková – „Černý nebo bílý, pečeme chutné věci.“ Fotografie ze Soutěže Multikulturní subjektivem: Mly a ony.

Je migrace problémem?

Ptáme-li se, zda je migrace **problém**, je třeba se vždy zároveň ptát, **za jakých podmínek a pro koho?** Za vhodně nastavených podmínek zisky z migrace převažují nad ztrátami.

Migranti a migrantky nepřicházejí z nejchudších, izolovaných oblastí, ale z míst, která prodělávají rozvoj a růst. Nejčastěji chtějí lidé zůstat v zahraničí jen krátkodobě, a tím si zvýšit sociální a ekonomický status v domovské zemi. Výsledkem je růst tzv. cirkulační migrace (tedy dočasného pobytu, který se případně opakuje) a přesun peněz ve formě tzv. **remitencí** – finančních prostředků, zasílaných lidmi z bohaté cílové země do chudší země mateřské.

Migranti jsou přínosem jak pro evropskou společnost, tak pro rozvoj v zemi jejich původu. Jsou jedním ze zdrojů nejen evropského blahobytu¹. Navíc objem financí, které dnes tyto lidé zasílají domů do rozvojových zemí, více než dvakrát převyšuje celkový objem rozvojové pomoci plynoucí do těchto zemí. Migranti navíc přinášejí domácí zemi zisk i ve formě zkušeností a know how, které si z ciziny přivážejí.

Pracovní migrace

Pravděpodobně nejzávažnějším problémem lidí stěhujících se za prací je **porušování práv při práci**. Pro pracovní podmínky značné části migrujících pracovníků je charakteristické vykořisťování a zneužívání hraničící s nucenou prací, nízké mzdy, téměř neexistence sociální ochrany, odepření svobody sdružování a odborových práv, diskriminace a sociální vyloučení. Tyto případy nejsou výjimkou ani v ČR.

Mýtus: cizinci berou domácí práci. Migranti/ky často vykonávají práce, o které místní lidé nestojí (podle zákona mohou pracovní pozici obsadit až tehdy, pokud o práci dlouhodobě neprojeví zájem Češi) – u nás např. stavební, potravinářské nebo uklízečské práce. Hostitelské země se také snaží doplnit nedostatek lidí v kvalifikovaných profesích – např. ve zdravotnictví, IT nebo vědě.

„Nelegální“ migrace

Světově, a zejména evropské vlády se dnes intenzivně zabývají bojem proti ilegální migraci. O co se jedná? Nelegální migrant je člověk, který buď překročil hranice země bez potřebných dokumentů, nebo pobývá na území dané země i po té, co mu vypršela platnost povolení k pobytu.

Ilustrační foto. Zdroj: www.sxc.hu

Podle odhadů OSN je na světě 30–40% migrantů v nelegalizovaném postavení. V ČR se pak odhady jejich počtu značně rozcházejí – pohybují se mezi 40–100 tisíci lidí. Negativní dopad má tato skutečnost zejména na pracovní trh, kde tyto cizinci

Mýtus: „nelegální“ cizinci jsou kriminálníci. Většina postižených cizinců se v ilegality ocitá proti své vůli, např. vinou zprostředkovatele, který cizinci obstaral namísto víza dlouhodobého vízum krátkodobé, které nelze prodloužit, zaměstnavatele, který cizinci na cizinecké policii schválně „zařídí“ zrušení povolení k pobytu (např. aby nemusel zaplatit mzdu) nebo vinou příliš složitého papírování, kterému cizinec nerozumí. Ačkoliv tedy nespáchali žádný skutečný zločin, jsou vnímáni jako zločinci.

snížují celkovou cenu práce, protože z ní neodvádějí daně a nepříspěvají do veřejných fondů. Nelegální postavení je nevýhodné i pro samotné cizince, kteří se nemohou domoci svých práv a stávají se často obětmi podvodů, vydírání nebo kriminálních činů.

Ilustrační foto. Zdroj: www.sxc.hu

¹ Prudký ekonomický růst Evropy v 60. a 70. letech 20. stol. byl možný díky obrovskému množství tzv. gastarbeiters, které vlády lákaly do zemí západní Evropy.

„Politiky můžete posuzovat podle toho, jak se chovají k uprchlíkům. Jednají totiž s nimi právě tak, jak by jednali s vámi, kdyby k tomu dostali příležitost.“

Ken Livingstone, londýnský starosta

Migrace je velmi závažné rozhodnutí. Stres z migrace je mnohdy přirovnávám k situacím, jimž musí čelit člověk např. při úmrtí blízkého člověka, rozvodu nebo při velkém zadlužení. Největším obtížím v tomto ohledu čelí uprchlíci. Do nového prostředí přicházejí nedobrovolně, často úplně nepřípravení a bez jakýchkoliv kontaktů a prostředků.

Uprchlíci jsou normální lidé, kteří žijí v nenormálních podmínkách.

Podle odhadů je na světě zhruba **30 milionů** uprchlíků a další nuceně vysídlených lidí. Důvodem k útěku je politické, etnické či náboženské pronásledování v zemích s totalitními režimy a diktaturami, války, hladomory, chudoba, ale i domácí násilí či odlišná sexuální orientace. Stále početnější skupinu běženců tvoří tzv. environmentální uprchlíci, kteří opouštějí své domovy v důsledku devastace přírodního prostředí a vyčerpání přírodních zdrojů (např. Tuvalu a některé další tichomořské ostrovy trpící již nyní zvedáním hladin oceánů).

Množství uprchlíků v zemích globálního Severu tvoří jen malou část; **podle některých údajů zůstává až 85 % uprchlíků v zemích třetího světa.**

Azyl v ČR: vykoupení pro čtyři ze sta

V ČR žije zhruba 2100 uznaných azylantů/tek, celkem bylo v letech 1990–2009 v ČR podáno 89 076 žádostí o azyl. **Průměrná úspěšnost žadatelů** za celé období je necelá 4%. Pozor, to však vůbec neznamená, že by zbývajících 96% žadatelů je tzv. „falešnými uprchlíky“! Mnoho lidí k žádosti o azyl **nutí** mimořádně restriktivní migrační politika české vlády, ovlivněná také požadavky na sladění politik s EU.

Evropská unie je přitom považována za jedno z deseti nejhorších míst ve vztahu k uprchlíkům – vyplynulo to ze zprávy, kterou vydal Americký výbor pro uprchlíky a imigranty (USCRI): „Evropské země vytvořily politiku, která v zásadě činí co nejobtížnější vstup (uprchlíků) na jejich území. Země na evropské periférii mají ty nejtvrděší směrnice a chrání své bohaté sousedy na severu a západě, často kvůli penězům.“ Že jde o vážný problém potvrzují i tak extrémní případy, jako zadržování lodí s imigranty na moři nebo pasivní přihlížení potápějící se lodí plné imigrantů. UNHCR uvádí také případy mučení uprchlíků a jejich násilného vrácení do zemí původu, kde došlo následně k jejich věznění nebo dokonce zabití.

Jak tu žijí a co po azylu?

Možná největší nebezpečí pro uprchlíky/ce spočívá v neuskutečněných očekáváních. V uprchlickém zařízení jsou jim zajištěny základní životní potřeby, mají ale zároveň velmi omezenou možnost pracovat (první rok nemohou pracovat vůbec), mají omezený

Foto: Radim Šašík

Hra na izraelské vojáky, Palesstína.

Kdo je uprchlík?

V suché řeči nejvýznamnějšího mezinárodního právního dokumentu (Úmluva o právním postavení uprchlíků z r. 1951) je uprchlík osoba, která „se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodu příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti...“

Desertifikace vyháňá předešlým v Africe tisíce lidí z jejich domovů. Foto: Lenka Šafránková Pavličková

přístup ke zdravotní péči, nedostávají takřka žádné sociální dávky, musejí čelit diskriminačnímu jednání. Někteří trpí nevyřešenými traumaty z minulosti, současně je trápí stres a nejistota, což se v podmínkách, kdy jsou na azyl nuceni čekat několik let, projevuje zdravotními i psychickými následky.

Vývoj azylové politiky v ČR je v posledních letech charakteristický zpřísnováním. „Čím méně je u nás uprchlíků, tím hůře k nim stát přistupuje a místo zlepšení vytváří nové mechanismy, které zhoršují jejich postavení, omezují je na svobodu a předem je kriminalizují,“ uvádí se ve zprávě o stavu lidských práv z roku 2009, kterou každoročně vydává Český helsinský výbor (ČHV). Azylová procedura je v některých případech zdoluhavá (často i přes tři roky) a v některých je naopak negativní rozhodnutí vydáno rychle a bez řádného šetření.

Odkud nejčastěji přichází uprchlíci do ČR?

Ukrajina: rasistické útoky na etnické menšiny, obchod s lidmi včetně prodávání ukrajinských děvčat do českých nevěstinců, mučení a ponižující zacházení s osobami v policejních vazbách a využívání takto získaných výpovědí v soudních procesech.

Turecko: násilnosti související s rostoucím nacionalismem, omezování svobody vyjadřování, mučení a násilí ze strany bezpečnostních složek, zaujatost soudů, nedostatečná ochrana obětí domácího násilí. Pronásledování a napadání novinářů a ochránců lidských práv, protiprávní popravky.

Mongolsko: Mučení a hrubé zacházení ze strany policie a ve vězení, silně znečištěná pitná voda (např. rtuť či kyanidem) a nucená soudní vystěhovávání – vše ze strany těžbařských a dalších společností, obchod se ženami.

Vietnam: potlačování svobody projevu a shromažďování, věznění politických disidentů, nespravedlivé soudní procesy včetně následných poprav, pronásledování etnických menšin, svévolné konfiskace půdy rolníků.

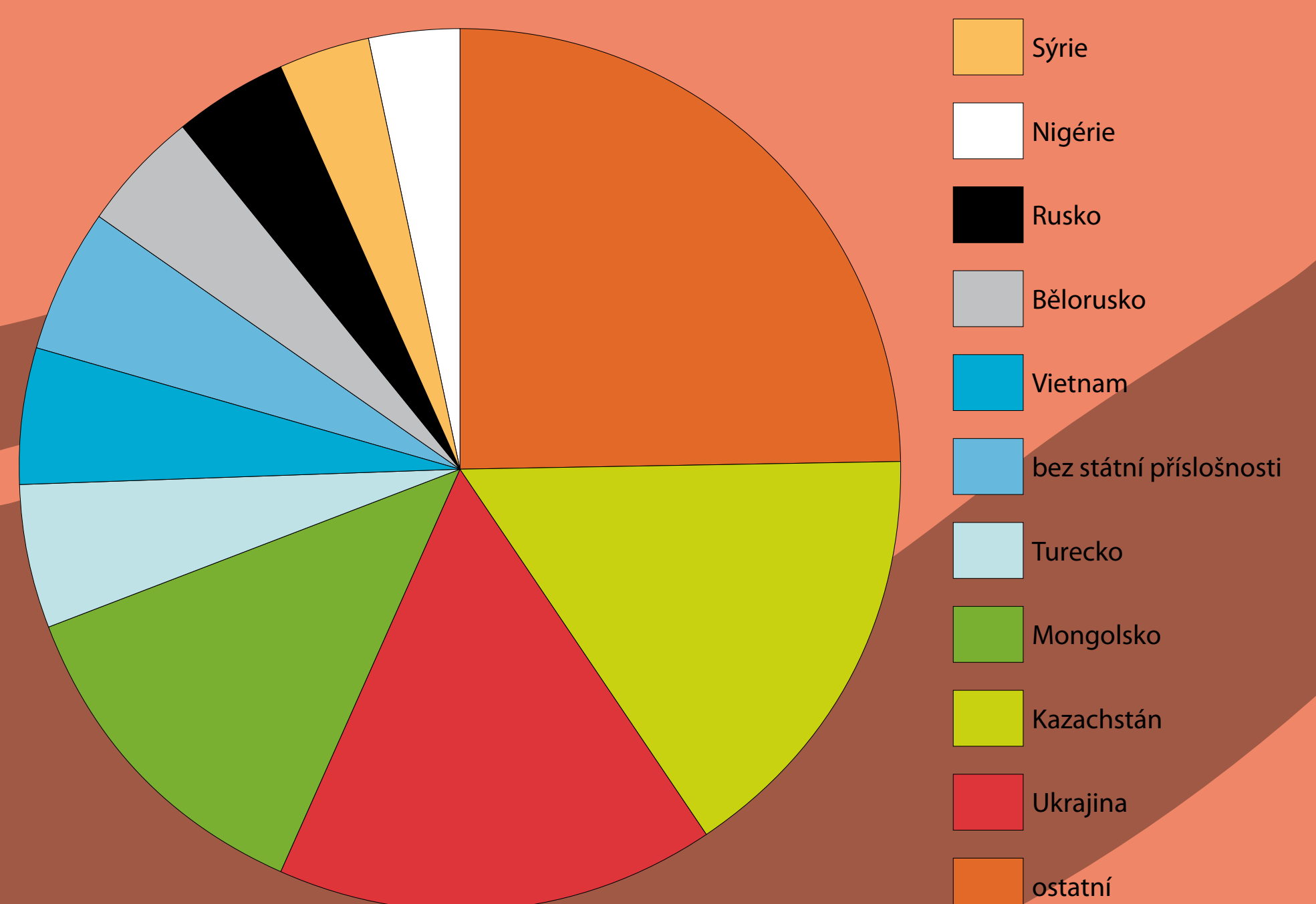
Bělorusko: potlačování veřejných aktivit neschválených státem (včetně bohoslužeb), svobody projevu a práva na shromažďování. Věznění opozičních aktivistů a členů nevládních organizací. Obchod se ženami, domácí násilí.

Rusko: zadržování novinářů a aktivistů bojujících za lidská práva, jejich týrání a zastrahování. Mučení ve vazbách a věznicích, rasisticky motivované útoky, násilí páchané na ženách.

Oblast Severního Kavkazu: v Čečenské republice, Ingušsku, Dagestánu a Severní Osetii mizení lidí a únosy, mučení a mimosoudní popravky, nezákonná a tajná vazební zařízení, útoky ozbrojených skupin. Následkem druhého čečenského konfliktu žije stále více než 18 tisíc lidí ve vyhnanství v provizorních táborech v ubohých podmínkách.

Kazachstán: zmanipulované volby, potlačování svobody slova, zkorumpované soudy, utlačování politické opozice a mučení ze strany policejních složek.

Nejčastější státní příslušnosti žadatelů v roce 2009

Integrace: my a oni

Některé etnické skupiny migrantů k nám přišly až v posledních letech, jiné žijí v naší zemi již dlouho, ale moc toho o nich nevíme.

Adaptace příchozích na podmínky v nové zemi má mnoho různých podob a ovlivňují ji jednak samotní příchozí, ale také imigrační politika nové země a způsob, jak přistupuje k příchozím majoritní společnost. Integrace je obousměrný proces. To znamená, že **vůle i úsilí k začlenění cizinců/nek do společnosti musí být jak na straně samotných příchozích, tak i na straně Čechů a Češek.**

Integrace může mít různé podoby: někteří/ré cizinci/ky si přejí splynout s okolním prostředím a asimilovat se, jiní si chtějí do určité míry zachovat svoji kulturu. Výraznější výsledky adaptace přicházejí často až ve druhé nebo třetí generaci imigrantů/tek. **Ze začátku se často mají příchozí a menšiny tendenci koncentrovat do etnických enkláv, především ve velkých městech, teprve v dalších generacích tato tendence slábne.** Důvodem je zkušenost, že ve skupině se xenofobii, případně rasismu ze strany majority, čelí lépe a že jde také o jednodušší cestu, jak se na nové prostředí adaptovat (stejný jazyk, sociální sítě i lepší ekonomické šance, jejichž projevem je např. vznik tzv. „etnické ekonomiky“ – u nás např. vietnamské tržnice, čínská bistra apod.) **Vystoupit z těchto enkláv umožňuje zejména získání vzdělání a lepšího zaměstnání.**

Jak integrovat?

Obecně lze identifikovat tři strategie¹, jichž používají běžní lidé i politici k tomu, aby zaujali postoj k přistěhovalcům. Jedná se o **strategii popření**, jež pokládá **přistěhovalce za falešný problém**, jehož řešení nespočívá v naší kompetenci.

Strategie zdržování vnímá **přistěhovalce jako hrozbu** – jedná se o problém, který je třeba řešit a který přináší zejména rizika – ohrožuje národ, jeho kulturní identitu a bezpečí. Zastánci/kyně této strategie vítají model dočasné pracovní migrace, který vychází z představy, že cizinci, kteří jsou v zemi za účelem práce, tam jsou jen dočasně. Předpokládá, že separace mezi cizinci a domácími obyvateli bude existovat navždy – cizinec navždy zůstane cizincem, ačkoliv žije v zemi třeba 15 let. Tento postoj, který se stal terčem kritiky z řad mnoha odborníků, lze stále více vysledovat i v české migrační politice.

V dlouhodobé perspektivě mohou oba tyto modely vést k diskriminačnímu přístupu k cizincům/kám, jehož důsledkem je chudoba a sociální vyloučení cizinců na okraj společnosti, se všemi negativními důsledky, které z toho mohou plynout (rasismus, sociální nepokoje, růst kriminality, příklon k radikálním ideologiím apod.).

Ke konci 90. let minulého století si západoevropské země začaly uvědomovat, že někteří z těch, kteří se do země přistěhovali, mohou za jistých podmínek zůstat natrvalo a dokonce se stát i občany dané země. Tato strategie, jež vnímá **přistěhovalce jako šanci**, považuje **nevyhnutelnost vyrovnat se s migrací jako výzvu**, kterou lze obrátit ve prospěch společnosti. Máme-li využít přistěhovalce k hospodářskému a kulturnímu obohacení, musíme vzít v úvahu vnější tlaky i vnitřní potřeby a integrační schopnosti české společnosti.

A jaký je Váš názor a proč?

Jak na netoleranci a projevy rasismu?

- Nezobecňujte konkrétní zkušenost, mluve vždy konkrétně
- Zamyslete se nad nebezpečným důsledkem každého negativního stereotypu
- Seznamte se osobně s příslušníky/cemi menšin, mluve o takových zkušenostech s ostatními
- Poukazujte na pozitivní vzory
- Neposuzujte člověka podle zevnějšku, ale podle toho, jaký je uvnitř
- Získávejte si informace o dané minoritě (historie, kultura, hodnoty, zvyky...)
- Buďte stateční, vyjádřete jasně svůj nesouhlas s negativními vtipy nebo výroky
- Zastaňte se toho, komu je ubližováno
- Žádejte vyjádření a zákrok místních politických, kulturních, náboženských, ekonomických a soudních představitelů/lek
- V případě rasistického chování poskytněte svědectví

Obr. 1.: Podle objevování se určitých jevů ve společnosti lze určit také úroveň soužití většinové společnosti a menšiny. Jednotlivé úrovně lze připodobnit ke schodům, které po sobě následují. Tyto jevy se objevují v každé společnosti, důležité je, jak jsou časté, intenzivní a jak na ně společnost reaguje. Kde na stupních se nachází vaše ulice nebo město?

Genocida

Např.: na majetek, na osobu může se objevit i protiútok ze strany menšiny

Fyzické útoky

Např.: V zaměstnání, u lékaře, ve škole

Diskriminace

Např.: Nechci Vietnamce za sousedy

Vyhýbání se kontaktu

Např.: Ukrajinci jsou mafianti. (vtipy, výroky mezi lidmi, v médiích)

Negativní vyjadřování

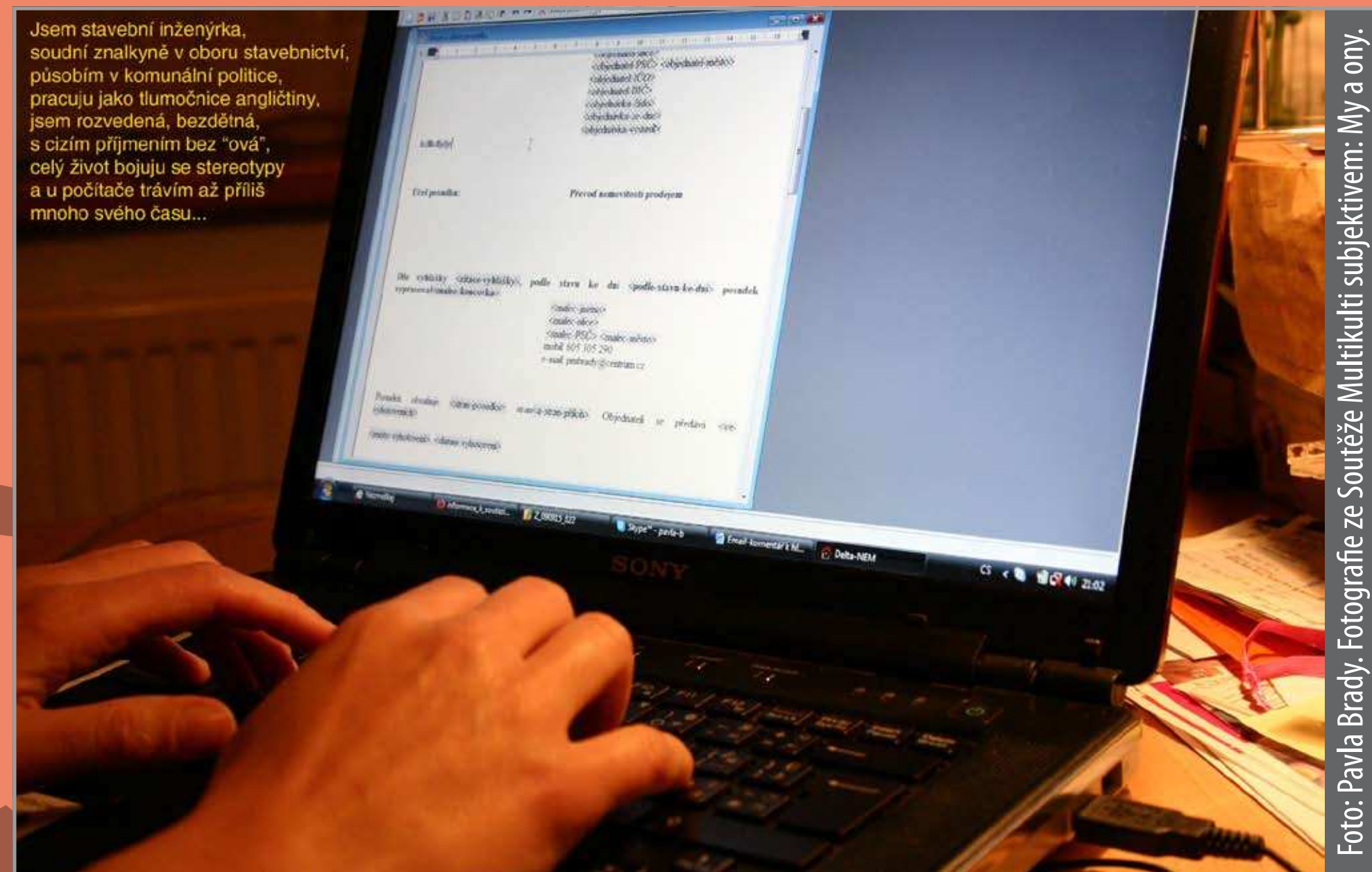

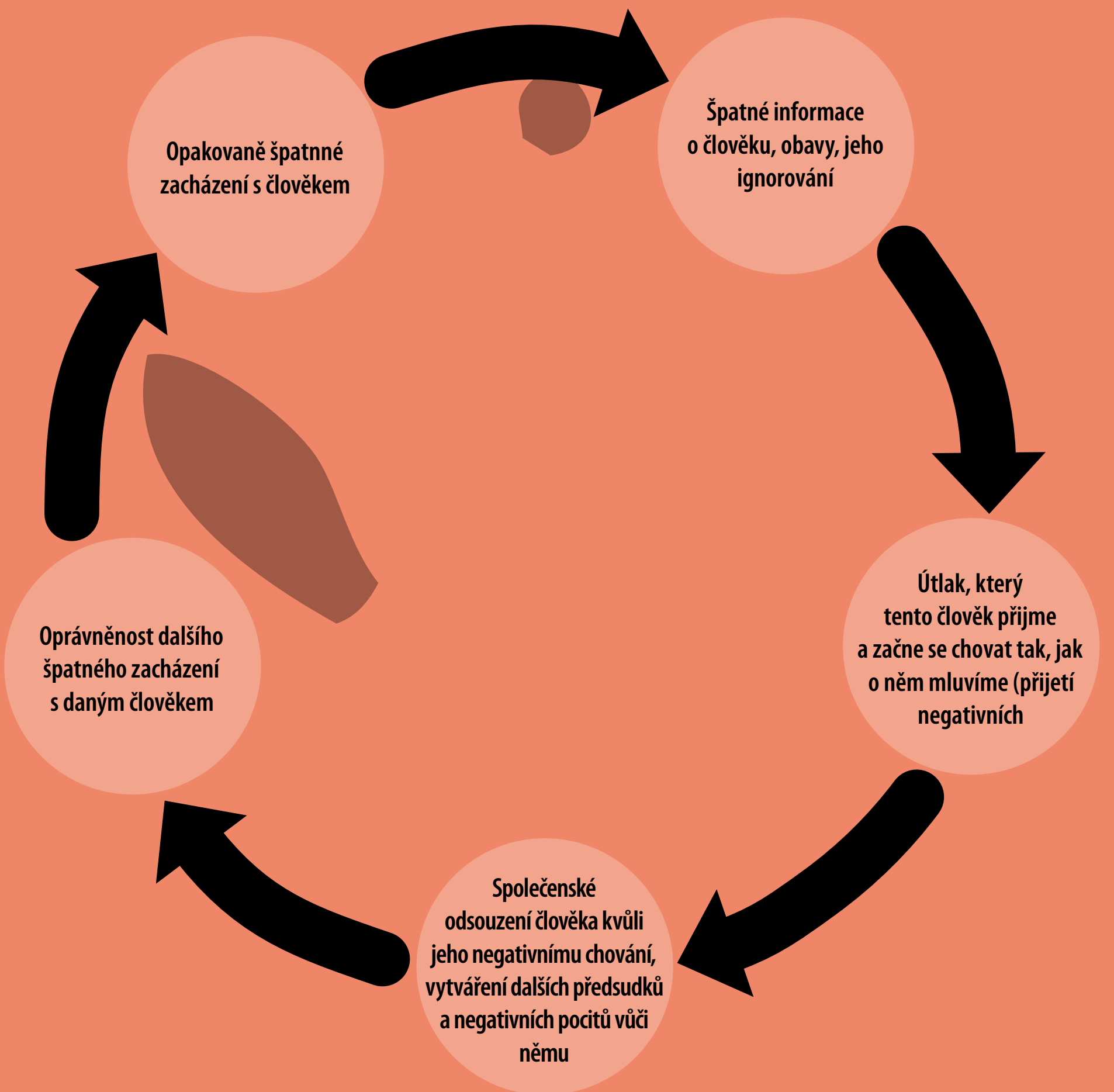
Foto: Pavla Brady. Fotografie ze soutěže Multikulti subjektivem: My a ony.

DISKRIMINACE

Evropská unie definuje diskriminaci takto: **k přímé diskriminaci** dochází tehdy, je-li s jednou osobou zacházeno méně příznivě, než je, bylo nebo by bylo zacházeno s jinou osobou ve srovnatelné situaci z důvodu rasového nebo etnického původu. **Nepřímá diskriminace** znamená, že zdánlivě neutrální ustanovení, kritérium nebo postup určitým způsobem znevýhodňuje osoby určitého etnického nebo rasového původu v porovnání s jinými osobami, pokud není dané kritérium, ustanovení nebo postup objektivně opodstatněn legitimním cílem a prostředky pro dosažení tohoto cíle jsou patřičné a potřebné.

Obr. 2: **Začarovaný kruh komunikace.** Jako člen/ka majority mám určité informace o menšině – např., že krade. Při setkání s člověkem, který patří do takové menšiny, mi takové informace proběhnou hlavou. Co se stane, když budu na základě těchto informací jednat s tímto člověkem ponížujícím způsobem? Ten druhý, pokud se s takovou situací setkává opakovaně, začne tento obraz o sobě přijímat a začne se chovat tak, jak o něm mluvíme. Roztočí se bludný kruh komunikace s člověkem, který byl na počátku jen jiný, naše hodnoty třeba vůbec neznal, nebyl seznámen s tím, co po něm chceme.

Tak to funguje mezi jednotlivci i mezi skupinami. Je známo, že to, jaká je státní politika vůči menšině, ovlivňuje, jak se menšina chová.

„Kača“ Foto: Hana Němečková. Fotografie ze soutěže Multikulti subjektivem: My a ony.

Čtyři sta tisíc žen a mužů, tedy **pět procent z celkového počtu obyvatel ČR**, se přestěhovalo do ČR z cizích zemí – taková je dnešní česká realita. Zatímco do roku 1989 probíhala imigrace do českých zemí především v rámci tzv. rozvojové pomoci (Vietnam, Angola, Kuba), v průběhu 90. let se ČR stala cílovou zemí především pro příchozí z Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu a Ruska.

Zhruba polovinu všech legálně žijících příchozích v ČR tvoří ženy, **z počtu 260 tisíc cizinců z třetích zemí je jich 108 tisíc**. Tito všichni v ČR žijí, podílejí se na veřejném dění, platí daně, někteří vychovávají další generace dětí.

Kdo jsou a jací jsou ti příchozí, kteří mezi námi žijí? Uvádíme informace o nejpočetnějších menšinách, pozornost však také věnujeme muslimům/kám, s ohledem na stále silnější xenofobní postoje společnosti vůči těmto lidem.

Ukrajinci a Ukrajinky

Ukrajince pojí s českými zeměmi bohatá minulost – na našem území se nacházeli už v 16. a 17. století. V první polovině 20. století pak ukrajinská menšina našla v českých zemích silné zázemí a podporu v boji za ukrajinskou nezávislost. Obyvatelé Podkarpatské Rusi se roku 1919 stali českými občany. Nová vlna příchozích z Ukrajiny, skládající se z lidí, kteří v ČR pracují nebo podnikají, začala přicházet v 90. letech 20. stol.

Tito lidé se obecně snaží prací v ČR zlepšit finanční situaci. Důvodem, proč odcházejí za prací, je nezaměstnanost, snižující se kvalita života, rostoucí chudoba, obrovské rozdíly mezi chudými a bohatými, nedostupnost lékařské péče, celkově se zhoršující zdravotní stav lidí, špatná dostupnost vzdělání. Práce, kterou zde vykonávají (ve stavebnictví, lesnictví, potravinářství), většinou neodpovídá jejich vzdělání (dle výzkumů až 30 % tvoří vysokoškoláci/čky). Pro Ukrajince je typický vztah ke křesťanství a národní hrdost.

Vietnamci a Vietnamky

První Vietnamci začali do ČR přicházet v rámci diplomatických dohod ČSSR s Vietnamem v 50. letech 20. stol. za studiem a odbornou praxí v průmyslu. Dnes přicházejí z podobných důvodů, jako lidé z Ukrajiny.

Pro vietnamský národ je typická národní hrdost s důrazem na rodinu, úctou ke starším a důrazem na to, že na veřejnosti se má každý chovat tak, aby nezpůsobil konflikt. Je neslušné obtěžovat ostatní svými problémy nebo dát na veřejnosti druhému najevo, že se zmyšlil. Pokud diskutují, pak vždy s ohledem na to, aby ten druhý neztratil tvář. Důležitý je důraz na vzdělání. Stále živá je vzpomínka na válku s USA v 60. letech 20. stol.

V ČR tvoří Vietnamci/ky uzavřené komunity. Nově příchozí často prožívají kulturní šok, na základě zkušeností z vlasti nedůvěřují oficiálním institucím a využívají tradiční institut „zástupců“, kteří mají na starost veškeré oficiální jednání, což tuto uzavřenost jen posiluje. Pro české Vietnamce/ky je stále důležitý důraz na udržování tradic při přípravě jídla, důraz na pohostinnost, uctívání předků a úcta k vlasti.

Úsměv u Vietnamce/ky nemusí znamenat pouze radost, ale také omluvu, například pokud Vietnamec/ka obtěžuje se svými problémy nebo nám nerozumí. Milenecké páry se na ulici nelíbají (není přece vhodné se vychloubat s tím nejcennějším, co máte). Při podání ruky druhá ruka překryje a stiskne obě podávané ruce. Chce-li vás někdo přivolat, otočí ruku hřbetem nahoru a začne pokyvovat rukou v zápěstí. Při pozdravu nejprve zdraví muž, poté žena, slušností je vyzvat se na zdraví a rodinu. Neslušností je smrkání do kapesníku, naopak základem dobrého vychování je být slušně oblečen a upraven. Pokud vám Vietnamec/ka podává věc nebo zboží oběma rukama, vyjadřuje tak úctu.

Rusové a Rusky

Ruská migrace do ČR je specifická – stěhují se k nám spíše movití rusové/ky, kteří/ré jako hlavní důvod neuvádějí ani tak ekonomické důvody, jako hrozby spojené s politickou nestabilitou země, růst kriminality a touhu po spokojeném životě. Do českých zemí přicházejí především členové/členky rodinných klanů již usazených migrantů/tek, kteří s ostatními členy své komunity v ČR udržují bohaté vazby. Naopak na venek se ruská komunita v ČR spíše uzavírá a vyčleňuje se z české společnosti, jak ve smyslu ekonomických aktivit a sociálních kontaktů, tak také částečně sdružováním se v etnických enklávách.

U české veřejnosti je stále patrný negativní postoj ke všemu ruskému.

Muslimové a lidé z arabských zemí

V ČR žije zhruba 1000–2000 praktikujících muslimů, z toho 200–300 je Čechů a Češek. Někteří muslimové se ale kvůli práci nebo z obavy z rasismu snaží svou víru schovávat. Mnoho muslimů/mek v ČR klade velký důraz na vzdělání a je mezi nimi hodně vysokoškoláků. Muslimové/ky cizích národností pocházejí nejvíce ze zemí bývalé Jugoslávie, Kazachstánu, Ruska, Turecka, Afghánistánu, Iráku, Uzbekistánu a dalších zemí.

Od pádu komunismu a zániku rozdělení světa na „dobrý“ Západ a „zlý“ Východ rostly postupně na Západě tendence vytvářet nový obraz nepřítele v islámu. Mediální obraz muslimů je bohužel pokřivený a soustředí se spíše na terorismus, konflikty a odlišnost od většinové kultury.

Islám je vnitřně rozrůzněn, sdílí mnoho hodnot s jinými kulturami, klade důraz na některé jiné hodnoty než Západ, není však méněcenný a zaslouží si úctu. Je třeba si také uvědomit, že většina muslimů/mek odsuzuje násilí a vnímá je jako urážku své víry.

Některé hlavní problémy integrační politiky ČR

- » **porušování práv cizinců/nek cizineckou policií** – jsme svědky diskriminačního přístupu ze strany zaměstnanců cizinecké policie
- » nedostatečné úrovně **kvality činnosti cizinecké policie** - důsledky přerůstají v nemalý výskyt korupce či přinejmenším vážných podezření. Odborníci také kritizují informační strategie cizinecké policie.
- » Pokračující a stále silící nebezpečný trend **kriminalizace migrantů**, který se pomalu, ale jistě stává výrazným znakem české migrační politiky. „Lze jen doufat, že zodpovědným lidem ve vládním i nevládním sektoru se podaří zajistit, aby ohromný potenciál současného bouřlivého migračního dění v České republice nebyl prohospodařen a promarněn,“ uvádí zpráva o stavu lidských práv v ČR Českého helsinského výboru.
- » nevyvážená a zanedbaná integrační politika **krajů a obcí** v lokálním rozměru
- » nezohledňování rovných důsledků, které mohou mít integrační opatření **na muže a na ženy**. Důvodem je rozdílné postavení mužů a žen ve společnosti, rozdílné role, které muži a ženy zastávají, stejně jako rozdílné překážky a rizika, kterým jsou nuceni/y díky tomu čelit. V důsledku jsou tak ženy výrazněji ohroženy sociálním vyloučením a diskriminací.

„Kafka a Ina.“ Foto: Hana Němečková. Fotografie ze Soutěže Multikultúri subjektívem: My a ony.

Média, jazyk a cizinci/ky, Mýty o cizincích/kách

Podle některých odborníků jsou masová média svým významem dnes rovna škole nebo rodině. Stále více poznatků o našem světě získáváme z médií – málokdy si uvědomujeme, že média ve skutečnosti nejsou zrcadlem světa okolo nás, ale těmi, kdo jej interpretuje a zpracovává.

» **Čtenost, poslechovost a sledovanost jako modla.** Mnohá média mají za to, že jejich jedinou úlohou je dobrý výdělek majitelů. Sledovanost tak zvyšují xenofobními výpady, po nichž je ve společnosti poptávka. Novináři/ky, kteří/ré mají zájem multikulturní témata prezentovat jinak, to mají s prosazováním antixenofobních reportáží těžké, protože si nemohou dovolit, aby s nimi divák nesouhlasil.

Jak kriticky k mediálním obsahům tedy přistupovat? Vždy je třeba se ptát a) za jakých podmínek se to, že je někdo cizincem/kou, stává zpravodajsky důležitou informací? b) jakým způsobem je etnický původ i celá zpráva jazykově prezentována?

Zdáleka nejčastěji informují podle výzkumů redakce své publikum o kriminalitě cizinců. Podle statistik ministerstva vnitra sice 95 procent trestných činů v České republice spáchají čeští občané, mediální obraz ovšem vypadá tak, jakoby 70 až 80 procent měli na svědomí cizinci. Typickou ukázkou může být titulky v novinách „Cizinci kradli“ nebo „Polák skončil s autem v příkopu“. Opakovaným užíváním etnických kategorií pro označení aktérů/rek negativních událostí tedy média čtenářům/kám sugerují nějaké vysvětlení, a to bez ohledu na to, zda to činí vědomě, nebo jde o výsledek rutiny.

Foto: Hana Němečková. Fotografie ze Soutěže Multikultúri subjektivem: My a ony.

Je tomu tak nejen díky tomu, jak média vnitřně fungují, ale i díky tomu, že sdělení, která předávají, musejí ladit s hodnotami, představami a postoji jejich konzumentů/tek, aby se dala dobře prodat. Přitom se však opírají o paušální, zjednodušující soudy – stereotypy, které prezentují jako nabyté zkušenosti.

Výzkumy přitom ukázaly jedno: že **všechny jevy nebo skupiny lidí, které se většinové společnosti jeví jako problémové a s nimiž se tato společnost obtížně vyrovnává, jsou v médiích upozadováni a zřetelně zjednodušováni.** Média menšiny přehlížejí a hovoří o nich jen v momentě, kdy se odchyluje od většinové představy o „správném“ životě. Odsuzují sice činy s rasovým podtextem, ale podílejí se na běžné diskriminaci a stereotypizaci příslušníků menšin (např. skrze nadřazený nebo blahosklonný přístup).

Jaký svět nám vytvářejí česká média?

Přístup českých médií k cizincům a cizinkám žijícím v České republice by se dal přirovnat k jednání velmi náladového nadřízeného. Dokážou podat konkrétní příklady pozitivního soužití jiných národností s Čechy či popsat diskriminaci jednotlivců, v naprosté většině však vytvářejí o cizincích obraz negativní.

Jaké mohou být důvody tohoto přístupu?

» **Povrchnost a neznalost problematiky.** Novináři migraci nerozumí, často ani neví o existenci nevládních organizací, zabývajících se cizineckou problematikou, informace sbírají povětšinou jen od politiků, státních úředníků a policistů. Informují tedy jednostranně.

Mýtus: migrace může zachránit stárnoucí populaci

Kdyby si čtyři největší evropské země (Německo, Francie, Velká Británie a Itálie) chtěly udržet na současné úrovni počet aktivního obyvatelstva při nezměněných pravidlech pro odchod do důchodu, musely by každým rokem přijímat 1 milion přistěhovalců. I ti by však v zemi časem zestárlí, a protože je obecným trendem, že porodnost příchozích, kteří se usazují v západních zemích, se postupně přizpůsobuje nízké porodnosti domácí populace, i tito přistěhovalci by posléze potřebovali další příchozí.

Mýtus: cizinci přinášejí nemoci a růst kriminality

Jedná se o nepodložené tvrzení, které lze jednoduše vyvrátit pohledem do statistik, které ukazují, že příchozí v ČR vykazují podobnou míru kriminality, jako Češi. Mnoho cizinců/nek se navíc do statistik dostane díky tomu, že jim propadne povolení k pobytu – jejich zločinem je tedy nepovolený pobyt na našem území.

Mýtus: cizinci nám berou práci

České zákony umožňují obsadit pracovní místo pracovníkem jiného než českého původu pouze pod podmínkou, že nikdo z Čechů/šek neprojeví o danou práci zájem. Cizinci/ky tedy na našem území vykonávají buď vysoce kvalifikovanou, nebo nekvalifikovanou práci, kterou nejsou firmy schopny pokrýt českými pracovníky/cemi. Státy práci cizinců/nek na svém území umožňují a aktivně podporují především proto, že pro danou zemi pracovní migrace znamená ekonomický rozvoj a pro místní firmy vysoký zisk.

Mýtus: cizinci přicházejí, protože chtějí sociální dávky

Nárok na sociální dávky mají pouze ti cizinci a cizinky, kteří/teré získali/y trvalý pobyt na našem území, nebo azyl. Získat obojí je přitom otázka na několik let a s velmi nejistým výsledkem. Získání trvalého pobytu vyžaduje náročné administrativní procedury, zvládnutí českého jazyka a dlouholetý pobyt na území ČR.

„Akto.“ Foto: Hana Němečková. Fotografie ze Soutěže Multikultúri subjektivem: My a ony.

Deset zásad pro migrační politiku České republiky

V ČR dnes chybí informovaná veřejná debata, která by měla být součástí rozhodování o podobě migrační politiky státu, která zásadně ovlivní soužití Čechů a Češek s příchozími cizinci a cizinkami. Následující text je výsledkem dlouhodobé diskuse nevládních organizací, právníků a akademických pracovníků/ic.

1. Mezinárodní migrace je přirozený proces

Migraci lidí přes hranice států nelze mít zcela pod kontrolou, lze ji jen usměrňovat a zmírňovat její negativní dopady. Klíčovým nástrojem je přítom státní migrační politika, která musí být při přijímání nově příchozích založena na provádění zodpovědného výběru. Ten musí brát v potaz jak zájmy české společnosti, tak zájmy cizince/ky.

2. Migrace musí být ve veřejné diskusi prezentována vyváženě

Převládající identifikace migrace jakožto problému a její opakované spojování s kriminalitou a terorismem je závažnou překážkou úspěšné integrace cizinců do české společnosti. Politici/čky, úředníci/ce a další aktéři veřejné diskuse by měli pomáhat lidem migraci porozumět a přispívat k překonávání obav z ní.

3. Zachovejme právo na azyl a respekt k integraci žadatelů/lek o mezinárodní ochranu

Právo na azyl je součástí humanitních tradic demokratických společností. Boj s nelegální migrací nesmí vést k omezení možnosti práva na azyl. Žádosti o mezinárodní ochranu musí být vyřizovány na individuální bázi, a to rychle, kvalifikovaně a transparentně (nejen u zjevně nedůvodných žádostí). Žadatelům/kám, kterým mezinárodní ochrana nebyla udělena, ale kteří se během své azylové procedury již integrovali do české společnosti, musí mít možnost zůstat žít v ČR.

4. Některým cizincům/kám nelze upřít možnost žít v České republice

Zejména rodinné vazby cizinců/nek v ČR, stejně jako jiné vazby osobní či pracovní povahy, zakládají právo cizince/ky na život v ČR.

5. Je třeba podporovat návrat migrantů do legality

Neoprávněný pobyt cizinců/nek je porušováním práva, závažnost tohoto jednání ovšem nesmí být demonizována, jak se to dnes děje. Stát musí nabízet těmto cizincům možnost opustit neregulérní (nelegální) status. Pobytová ilegalita nesmí být pastí, z níž není přijatelné cesty ven.

6. Migrantí/tky musí mít pobytový status nezávislý na své rodině

Ti, kteří získali pobyt z titulu své rodinné vazby na jinou osobu (ať už občana ČR nebo cizince), nesmí být podporováni v závislosti na této osobě a vystaveni rizikům s ní spojeným. Jejich pobytový status by měl umožňovat i nezávislost ekonomickou, zejména tedy povolení pracovat. Tento princip se nevylučuje s nutností potírat obcházení zákonů prostřednictvím uzavírání čistě účelových rodinných vazeb.

7. Každý cizinec musí mít možnost naplňovat své základní lidské potřeby

Je třeba vytvořit podmínky, ve kterých si všichni osvojí základní znalost českého jazyka a umožnit jim přístup ke vzdělání, zdravotní péči, sociálním službám a možnosti dovolat se spravedlnosti. To platí zejména pro všechny děti.

8. Zabraňme vykořisťování pracujících migrantů a porušování jejich sociálních práv

Způsob organizace pracovní migrace do České republiky je často založen na vykořisťování a nedůstojných pracovních podmínkách migrantů. Je třeba věnovat pozornost tomu, jak napomáhá politika a praxe udělování víz vzniku závislosti cizinců na jejich zaměstnavatelích či zprostředkovatelích práce. Je třeba důsledněji postihovat ty, kteří nerespektují zákoník práce ani důstojnost svých zaměstnanců. Ve svém důsledku tento stav vede ke snižování úrovně sociálních práv na trhu práce i pro české občany.

9. S narůstající délkou pobytu narůstají i práva cizinců

Integrace cizinců je dlouhodobým procesem a vyžaduje také jistou míru socioekonomické stability v životě migrantů. S delším pobytem cizinců na území státu by se měla jejich práva rozšiřovat, a to včetně práva volebního. Státní politika integrace cizinců by neměla být podřízena potřebám trhu práce a očekávání, že migranti budou ochotni rychle střídat špatně placeně zaměstnání bez dlouhodobějších záruk v podobě zdravotního a sociálního pojištění.

10. Integrace migrantů je obousměrný proces

Státní integrační politika by měla vytvořit transparentní a motivující podmínky pro migranty, aby si osvojili český jazyk, zorientovali se ve společnosti a zapojili se do hospodářského, sociálního, kulturního a politického života společnosti.

Tato verze manifestu byla zkrácena. Celou verzi naleznete na www.migraceonline.cz/migracnimanifest/

Text Migračního manifestu vytvořili: Marek Čaněk, Pavel Čížinský, Marie Jelínková, Alice Szczepaniková a Pavel Uhl, kteří jeho obsah diskutovali v širokém okruhu odborníků na migraci.

Lidská práva • životní prostředí • práva zvířat svoboda • zodpovědnost • angažovanost

Pracujeme na základě přesvědčení, že ekologické problémy je třeba vnímat spolu s jejich sociálními příčinami a důsledky a s ohledem na ně je třeba je také řešit. Proto se zabýváme ochranou životního prostředí i ochranou lidských práv. Veškerou svoji činnost vyvíjíme **nezávisle na stranických a ekonomických zájmech a výhradně nenásilnými prostředky**. Při řešení ekologických problémů zdůrazňujeme dobrovolnou proměnu hodnot – přesun důrazu na **kvalitní životní prostředí a dobré mezilidské vztahy**.

Cílem všech našich aktivit je ukázat, že **změna** společnosti založená na respektu k lidem, zvířatům i přírodě **je možná** a musí vycházet především **zdola**. Od aktivních lidí, kteří se zajímají o dění okolo sebe, od lidí, kteří jako nedílnou součást své svobody vnímají i podíl **zodpovědnosti** za život na naší planetě.

NESEHNUTÍ vzniklo v roce 1997. Zabývá se ochranou životního prostředí a lidských práv. Realizuje projekty, jejichž smyslem je zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů, vzdělávací aktivity v oblasti ochrany životního prostředí, lidských práv, rovných příležitostí i ochrany zvířat. Dlouhodobě se věnuje problematice negativního vlivu nekontrolované expanze nákupních center na životní prostředí, ekologickému poradenství, projektům na pomoc lidem žádajícím o azyl v ČR a sociálně znevýhodněným, prosazuje rovné příležitosti mužů a žen ve společnosti, vystupuje proti porušování lidských práv ve světě i v ČR a proti vývozům českých zbraní do konfliktních oblastí.

Více na www.nesehnuti.cz

Program Bezpečí pro uprchlíky:

Cílem programu je zlepšit situaci uprchlíků a cizinců/nek obecně v České republice, a to jak z pohledu jejich pobytu v naší zemi, tak z hlediska jejich obrazu u české veřejnosti. Klademe důraz na vnímání specifických potřeb a problémů různých skupin, mimo jiné také s ohledem na genderová specifika.

Program také reaguje na restriktivní přístup českých úřadů k žadatelům o azyl. Organizujeme volnočasové aktivity pro uprchlíky a jejich děti, pořádáme besedy a workshopy na téma uprchlictví, migrace a multikulturní společnosti, vydáváme tematický čtvrtletník PŘES (hranice, předsudky, lhostejnost) a informujeme o situaci v zemích, odkud k nám uprchlíci přicházejí.

Více na www.uprchlik.ecn.cz

Foto: NESEHNUTÍ

PODPOŘTE NÁS!

Naše činnost je závislá také na finanční podpoře lidí, jak jste Vy. Staňte se jedním/jednou z nich! Podpořte nás částkou minimálně 1 Kč denně a staňte se tak sympatizantem či sympatizantkou NESEHNUTÍ! Vaši podporu zašlete na Transparentní účet č. 2600013234/2010 (Fio, družstevní záložna). Děkujeme! Více na www.podporte.nesehnuti.cz

PŘIPOJTE SE!

Je-li Vám naše činnost sympatická a chcete-li se aktivně zapojit, staňte se dobrovolníkem či dobrovolnicí NESEHNUTÍ! Více na www.dobrovolne.nesehnuti.cz

NESEHNUTÍ

třída Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno,
tel./fax: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz, web: www.nesehnuti.cz

Knihovna NESEHNUTÍ

Návštěvní hodiny: pondělí, středa 10–12 a 16–18 hod., www.knihovna.nesehnuti.cz

Ekologická poradna NESEHNUTÍ

Návštěvní hodiny: středa 10–12 a 16–18 hodin.
www.ekobrana.cz, tel.: 543 214 144, ekopradna@nesehnuti.cz

Informační centrum pro rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce

Návštěvní hodiny: pondělí 10–12 a 16–18 hod.

Zdroje informací prezentovaných v této výstavě:

- » Baršová, A. & P. Barša (2005): Přistěhovalectví a liberální stát. Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku. Brno: Mezinárodní politologický ústav.
- » Multikulturní centrum Praha (2003): Nečitelní cizinci: Jak se (ne)píše o cizincích v českém tisku. Praha: MKC.
- » Šišková, T., ed. (2008): Výchova k toleranci a proti rasismu: Multikulturní výchova v praxi. Praha: Portál.
- » Šišková, T., ed. (2002): Menšiny a migranti v České republice: my a oni v multikulturní společnosti 21. století. Praha: Portál.
- » Zpráva o stavu lidských práv v ČR za rok 2008, Český helsinský výbor. Ke stažení na www.helcom.cz
- » Zpráva Social Watch 2008: Odpověď zní: lidská práva. Ke stažení na: www.ekumakad.cz
- » Život v multikulturní společnosti: Konfrontace a výzvy (2009). Sborník zeserie odborných seminářů. Brno: NESEHNUTÍ.
- » Topinka, D. ed. (2007): Integrační proces muslimů v České republice. Ostrava: Very-Vision.

vyšlo díky podpoře:

Úřad vlády ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

hnáno
silou

arva rafik
...od vlnky po lokomotivu

hranice
předsudky
lhostejnost
Přes

NESE HNUTÍ

čtvrtletník o uprchlících, migraci a lidských právech

- » články od novinářů/ek a odborníků/ic
- » lidská práva u nás i ve světě
- » polemiky – analýzy – recenze
- » rozhovory – komentáře – příběhy

Aktuální číslo na téma:
enviromentální migrace

Cena 15 Kč
Předplatné na rok 120 Kč (včetně poštovného)
Předplatné objednávejte na pres@nesehnuti.cz,
více informací na <http://pres.nesehnuti.cz>

Vydává NESEHNUTÍ <http://nesehnuti.cz>

www.nesehnuti.cz

hyper.cz zenskaprava.ecn.cz uprchlik.ecn.cz
ekobrana.cz dobrovolne.nesehnuti.cz

